

Додаток до листа

Міністерства культури України
від 27.08.2018 № 1346/27/15-18

**Роз'яснення щодо проведення атестації педагогічних працівників
закладів (установ) сфери культури у 2018 році**

Наказом Міністерства культури України від 12.07.2018 № 628 «Питання атестації педагогічних працівників закладів (установ) сфери культури», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 16 серпня 2018р. за № 926/32378 (далі – Наказ) затверджено нове Положення про атестацію педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури (далі – Положення).

Важливо!

Атестація педагогічних працівників, на яких не поширюється дія цього наказу (учителі, інші педагогічні працівники, які забезпечують надання загальної середньої освіти, в тому числі і в культурно-мистецьких коледжах), а також робота атестаційних комісій відповідних закладів освіти сфери культури в частині атестації таких педагогічних працівників здійснюється в порядку, строки і відповідно до вимог, визначених наказом Міністерства освіти і науки від 06.10.2010 № 930, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2010 р. за N 1255/18550.

Для атестації таких педагогічних працівників створювати окрему атестаційну комісію в одному закладі не обов'язково.

Наказ набирає чинності з **1 вересня 2018 року за винятком пункту 2, абзацу другого пункту 4 розділу III та розділу V Положення (пункт 2 Наказу)**. Ці пункти стосуються часу затвердження списків осіб, які підлягають атестації в 2018 році, застосування затвердженої цим документом форми листа самоаналізу педагогічного працівника та нових вимог до присвоєння тарифних розрядів, кваліфікаційних категорій та педагогічних звань.

У зв'язку з цим, для проведення атестації педагогічних працівників у 2018 році керівникам закладів (установ) освіти сфери культури рекомендується видати накази про затвердження списків педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації, **до 10 вересня 2018 року**.

Відповідно до абзацу другого пункту 4 Наказу педагогічні працівники, які підлягають атестації, у 2018 році проходять атестацію в строки, передбачені розділом III Положення. Таким чином атестація усіх педагогічних працівників,

посади яких вказані в абзаці другому пункту 1 розділу I Положення і які підлягають черговій атестації або мають бажання пройти позачергову атестацію в поточному навчальному році, здійснюється з дотриманням строків і дат, вказаних в зазначених пунктах. 4 – 6, 10 – 11, 18 та 20 розділу III Положення.

Відповідно до пункту 1 розділу II Положення атестаційні комісії в 2018 році, як і в наступні роки, повинні бути створені **до 10 вересня** поточного року. Атестаційні комісії створюються тільки:

у закладах (установах), у штаті яких **10 і більше** педагогічних працівників;
в органах управління культурою **обласних та Київської міської адміністрацій** та
в Міністерстві культури.

Звертаємо увагу на зміну умов подання документів для присвоєння/підтвердження/відмови у присвоєнні/підтвердженні **кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічних звань**. Такі документи відповідні педагогічні працівники подають **до 15 жовтня безпосередньо до** атестаційних комісій:

в органах управління культурою **обласних та Київської міської адміністрацій** – педагогічні працівники закладів і установ **комунальної** форми власності (що перебувають у сфері управління місцевих органів влади);

в Мінкультури – педагогічні працівники закладів і установ **державної** форми власності (підпорядкованих Міністерству культури).

Також звертаємо увагу на нові зразки документів, пов'язаних з атестацією педагогічних працівників (додатки 1, 2, 4 – 7 до Положення). Застосування старих зразків таких документів (зокрема, заяви про проходження атестації та атестаційного листа) з 1 вересня 2018 року **не допускається**. Наголошуємо, що відповідно до приміток до додатків 2, 3 (не застосовується в 2018 році) та 5 заява, лист самооцінювання та атестаційний лист педагогічного працівника для проходження атестації на присвоєння/підтвердження кваліфікаційних категорій (тарифних розрядів), **оформлюються окремо** від заяви, листа самооцінювання та атестаційного листа для проходження атестації на присвоєння/підтвердження педагогічного звання. Присвоєння педагогічного звання відбувається виключно після прийняття рішення про присвоєння/підтвердження відповідної кваліфікаційної категорії. Тому, якщо педагогічний працівник претендує на присвоєння категорії та педагогічного звання в один атестаційний період, він оформлює заяви та відповідні документи окремо з кожного приводу.

Якщо до атестаційної комісії в органі управління надійшли від одного педагогічного працівника одночасно заяви на присвоєння/підтвердження кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічного звання,

то така комісія розглядає документи і приймає рішення спочатку щодо присвоєння/підтвердження кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії», і тільки після того, як прийнято позитивне рішення щодо цього питання, розглядається питання і приймається рішення щодо присвоєння педагогічного звання. При цьому необхідно врахувати, що для прийняття таких рішень беруться до уваги результати діяльності та педагогічні або методичні досягнення педагогічного працівника, визначені окремо для відповідної категорії та окремо для педагогічного звання. Присвоєння/підтвердження кваліфікаційної категорії та педагогічного звання з урахуванням одних і тих же результатів діяльності не здійснюється.

Якщо педагогічний працівник подає до атестаційної комісії в органі управління заяву на присвоєння йому педагогічного звання і на дату подання такої заяви атестований на відповідність категорії, необхідної для присвоєння цього звання, атестація такого педагогічного працівника на підтвердження відповідної кваліфікаційної категорії не здійснюється за винятком випадків, коли він має підтвердити цю категорію в черговому порядку.

Підкреслюємо, що при оформленні протоколів засідань атестаційних комісій та атестаційних листів педагогічних працівників у зазначених документах рекомендується обирати з наявних у додатках та вказувати тільки ті позиції, які необхідні для відображення рішення атестаційної комісії.

Атестаційні комісії в органах управління культурою обласних, Київської міської адміністрацій, як правило, самостійно повністю створюють і оформлюють атестаційні листи педагогічних працівників, які проходять атестацію в цих атестаційних комісіях. У разі наявності значної кількості педагогічних працівників, які подають документи на атестацію до цих атестаційних комісій, атестаційні комісії в органах управління можуть отримати заповнені в частині даних педагогічних працівників (пункти 1 – 11 додатку 5 до Положення) атестаційні листи за домовленістю з керівниками закладів (установ) освіти сфери культури. Усі документи, оформлення яких належить до повноважень атестаційних комісій, рекомендується заповнювати в друкованому вигляді.

Підкреслюємо, що атестація педагогічних працівників залежно від кількості поданих заяв може проводитися на кількох засіданнях атестаційної комісії. Кількість таких засідань визначається відповідним графіком.

Як зазначалося вище, **розділ V** Положення «Умови, критерії та результативні показники, які враховуються при визначенні відповідності педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури» **вводиться в дію з 1 січня 2019 року**. Тому в 2018 році присвоєння педагогічним працівникам тарифних розрядів, кваліфікаційних категорій та педагогічних

звань здійснюється за наслідками атестації відповідно до вимог, визначених у розділах IV – VI Положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури, затвердженого наказом Міністерства культури від 31 жовтня 2011 року № 75, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 р. за № 1311/20049 (зі змінами). Зазначені розділи чинні тільки на період атестації 2018 року і втрачають чинність 31 грудня (пункт 3 Наказу).

У зв'язку з цим, відповідно до абзацу одинадцятого пункту 4 Наказу для проходження атестації педагогічні працівники складають лист самооцінювання **у довільній формі**. Не зважаючи на це, **наявність листа самооцінювання педагогічного працівника для його атестації є обов'язковою**.

Рекомендації щодо складення листа самооцінювання в 2018 році.

У листі самооцінювання довільної форми варто вказати всю необхідну інформацію, яка дозволить атестаційній комісії прийняти вмотивоване рішення.

До листа самооцінювання педагогічному працівнику варто обов'язково включити таку інформацію:

найменування закладу (установи), де працює педагогічний працівник за основним місцем роботи або на умовах сумісництва (погодинної оплати праці);

свої прізвище, ім'я, по батькові;

посаду, на відповідність якій має намір пройти атестацію;

тарифний розряд/кваліфікаційну категорію або педагогічне звання, на підтвердження або присвоєння яких претендує;

основні результати педагогічної та методичної діяльності, педагогічні досягнення (для присвоєння/підтвердження кваліфікаційної категорії/тарифного розряду)

або

основні педагогічні досягнення (для присвоєння педагогічного звання «старший викладач»)

основні педагогічні та творчі досягнення (для присвоєння педагогічних звань майстра виробничого навчання I або II категорії)

основні методичні досягнення (для присвоєння педагогічного звання «викладач-методист»).

Рекомендується зазначати результати діяльності та досягнення педагогічного працівника за кожною з вимог, зазначених у відповідних розділах

і передбачених для окремих тарифних розрядів/кваліфікаційних категорій/педагогічних звань.

При оцінюванні роботи педагогічного працівника під час розгляду листа самооцінювання та документів, що підтверджують зазначені в ньому результати і досягнення, а також при прийнятті рішення щодо присвоєння/підтвердження/відмови у присвоєнні/підтвердженні розряду або категорії, або звання, на які претендував педагогічний працівник, атестаційній комісії варто враховувати систематичність цих досягнень. Систематичним вважається факт-досягнення, який відбувся більше одного разу за міжатестаційний період педагогічного працівника, який атестується.

Рекомендується визнавати таким, що відповідає займаній посаді та присвоювати (підтверджувати) тарифний розряд/кваліфікаційну категорію/педагогічне звання, у разі відповідності результатів діяльності педагогічного працівника та наявності у нього досягнень на рівні **не менше 50 %** від вимог, визначених у розділах IV, V або VI Положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури, затвердженого наказом Міністерства культури від 31 жовтня 2011 року № 75 (зі змінами) для відповідних розрядів, категорій та звань. При цьому оцінювання якісних показників варто здійснювати за критерієм наявності/відсутності, а кількісних – за критеріями кількості.

Приклад 1.

Викладач надав заяву про чергову атестацію і підтвердження (присвоєння) категорії «спеціаліст вищої категорії».

У розділі IV для визначення відповідності посаді (пункт 4.1.) та розділі V щодо присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії (пункт 5.4.) максимальна кількість вимог – 20, з них на відповідність посаді – 8, на відповідність вищій категорії – 12. Достатнім може вважатися виконання педагогічним працівником, як мінімум, 10-ти вимог.

Викладачу в листі самооцінювання варто вказати результати за кожною вимогою:

<i>Назва вимоги</i>	<i>Результат</i>
<i>1. Володіти знаннями теоретичних основ, сучасними методиками з предмета, який викладається, та вміти їх застосувати у практичній роботі;</i>	<i>Володіє/не володіє</i>
<i>2. Бути обізнаними щодо сучасних досягнень науки з предмета, який викладається;</i>	<i>Обізнаний/не обізнаний</i>
<i>3. Володіти основами педагогіки, психології і вікової фізіології та вміти їх застосовувати у навчально-виховному процесі;</i>	<i>Володіє/не володіє</i>

4. Володіти методикою викладання предмета;	Володіє/не володіє
5. Мати результативність педагогічної роботи (участь учнів, студентів у творчих змаганнях і культурно-просвітницьких заходах: концертах, конкурсах, оглядах, фестивалях, виставках, виставах тощо);	Має/не має
6. Вміти ефективно використовувати різноманітні засоби навчання, а також організовувати позакласну роботу з метою підвищення зацікавленості учнів, студентів предметом і розвитку їх кругозору, здібностей і обдарувань;	Вміє/не вміє, застосовує/не застосовує
7. Мати педагогічну культуру (вміння володіти собою, створювати атмосферу співтворчості, співробітництва тощо);	Має/не має
8. Володіти державною мовою в обсязі, необхідному для виконання професійних обов'язків.	Володіє/не володіє
9. Мають високий рівень знань змісту навчання з предмета, який викладають;	Так/ні
10. Мають високий рівень володіння формами і методами організації та здійснення навчально-виховного процесу;	Так/ні
11. Володіють інноваційними та освітніми методиками, активно їх використовують та поширюють у професійному середовищі;	Володіє/на володіє
12. Досвід роботи відомий і узагальнюється в Україні;	Вказуються факти
13. Учні, студенти яких стали переможцями міжнародних чи всеукраїнських фестивалів, оглядів, конкурсів, виставок або брали участь у міжнародних чи всеукраїнських культурно-просвітницьких заходах тощо у разі, якщо організаторами цих заходів є органи управління сфери культури, навчально-методичні установи, національні творчі спілки відповідного спрямування;	Вказується кількість таких учнів, студентів
14. учні яких систематично вступають до середніх спеціалізованих мистецьких шкіл та вищих навчальних закладів мистецького спрямування; студенти яких систематично вступають до вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації;	Вказується кількість таких учнів, студентів
15. учні, студенти яких виконують програми сольних концертів, є учасниками або постановниками концертних номерів, проводять персональні виставки тощо на всеукраїнському та міжнародному рівнях;	Вказується кількість таких учнів, студентів
16. які виконують програми сольних концертів або є постановниками чи учасниками спектаклів, балетів, концертних номерів, культурно-просвітницьких заходів, проводять персональні виставки тощо на всеукраїнському та міжнародному рівнях;	Вказується кількість таких програм

17. які входять до складу оргкомітетів та журі оглядів, конкурсів, фестивалів, виставок при проведенні творчих змагань та інших культурно-просвітницьких заходів на всеукраїнському та міжнародному рівнях у разі, якщо організаторами цих заходів є органи управління сфери культури, навчально-методичні установи, національні творчі спілки відповідного спрямування;	Вказується кількість таких оглядів, конкурсів тощо
18. які читають лекції або проводять практичні заняття (семінари) для слухачів Інституту післядипломної освіти Національної Академії керівних кадрів культури і мистецтв (її філій), організують проведення майстер-класів на базі навчальних закладів, у яких викладають;	Вказується кількість проведених заходів
19. які стали переможцями всеукраїнських чи міжнародних творчих змагань або брали участь у всеукраїнських чи міжнародних культурно-просвітницьких заходах;	Вказується кількість таких змагань
20. які мають науковий ступінь, вчене або почесне звання.	Вказати науковий ступінь/звання

Приклад 2.

Педагогічний працівник надав заяву про присвоєння/підтвердження педагогічного звання «викладач-методист».

У розділі VI для визначення відповідності для присвоєння (підтвердження) педагогічного звання «викладач-методист» (пункт 6.2.) максимальна кількість вимог – 6, з них перша – обов'язкова. Тому достатнім рекомендуємо вважати виконання педагогічним працівником, як мінімум, 3-х вимог з 2-6 позицій.

Педагогічному працівнику в листі самооцінювання варто вказати результати за кожною вимогою:

Назва вимоги	Результат
1. встановлено кваліфікаційну категорію "спеціаліст вищої категорії"	Так/ні
2. запроваджують у навчально-виховний процес ефективні форми і методи роботи, узагальнюють передовий педагогічний досвід шляхом проведення лекцій, відкритих уроків, майстер-класів, семінарів тощо в установах та закладах підвищення кваліфікації;	Так/ні, а також вказується кількість таких заходів
3. беруть активну участь у діяльності предметно-циклових комісій, відділів та (або) відділень, методичних об'єднань, асоціацій тощо;	Вказується кількість засідань відповідних об'єднань, де участь педпрацівника була

	<i>активною (наприклад, виступи)</i>
<i>4. брали та (або) беруть участь у розробленні нормативних документів (положень, навчальних планів, програм тощо);</i>	<i>Вказується кількість розроблених актів, програм тощо</i>
<i>5. уклали підручники, навчально-методичні посібники та розробки, що пройшли апробацію, схвалені методичними установами відповідного рівня та запроваджені в організацію навчально-виховного процесу;</i>	<i>Вказується кількість/назви відповідних видань</i>
<i>6. надають практичну допомогу педагогічним працівникам інших навчально-виховних закладів в освоєнні передового досвіду.</i>	<i>Вказується кількість та форми надання такої допомоги</i>

Таким чином, окрім першої вимоги педагогічний працівник повинен виконати ще 3 з цього переліку вимог.

Кожен з результатів, який педагогічний працівник вважає ним досягнутим, має бути підтверджений документально.

Атестаційна комісія вивчає лист самооцінювання педагогічного працівника та приймає обґрунтоване рішення на підставі листа самооцінювання та документів, що підтверджують вказані в ньому результати роботи.